

P

Ke Alakai o Hawaii, Volume III, Number 16, 28 August 1930 — HE MOOLELO NO UALAKAA MAUKA O MAKIKI. [ARTICLE]

HE MOOLELO NO UALAKAA MAUKA O MAKIKI.

Ua lohe mau ia keia moolelo e kela a me keia kanaka, aole no paha he mea o kakou i nele i ka lohe ana i keia moolelo oia hoi ka moolelo o keia uala. He nui no na moolelo o keia uala, he okoa ka kekahi wehewehe a he okoa no ka kekahi.

Ua kanuia keia uala ma Manoa, Oahu, aia ma ka pali komohana-akau e pili ala ia Manoa. He elua nae mala uala, na Kupihe a me Kapanaiia kona hoa. O ka Kupihe mala uala ua kanuia maluna o ka pali, a o ka Kapanaiia ua kanuia maluna o kahi honua palahalaha a, i ko laua wa i mahiai ai, hookahi no uala i loa i ka Kapanaiia mala, ua hoomaka oia e pu-e-pu-e a hoomaka no hoi ua uala nei e nui a ahuwale aku mawaho o ka pu-e i kanu ia ai, o ka mala hoi a kela kanaka, aole uala iki iloko o kana mala.

Maanei kakou e ike ai i ke ano kupanaha o keia uala he hookahi wale no aole he lua, a pehea la hoi i hua ole aku ai ka mala a kekahi o laua, oia he hookahi no wa i kanu ia ai. He keu a ke kupanaha nui wale aku.

A mahope hoi laua nei a kauhale, a i ka po ana iho a ao ae, pii aku auanei ka hana o laua nei e mahiai, wikiwiki e aku la no o Kapanaiia e nana, i kiei aku ka hana, aole ahua ke mai i ka pu-e, oi huli wale aku kela aole he loa iki, halo iho la ma o a maanei aole no he loa iki, pii aku la keia i o Kupihe ala ka mea nana ka mala maluna o ka pali, i nana aku auanei ko lanei hia, e ahua ke mai ana keia

uāla i kana pu-e, a o Kupihe e pu-epu-e ana no, a ku a'ia kela a pane: "Nawai kela uāla?"

Fane aku la kela: "Na apala mi nei no ke ku nei i ka'u pu-e uāla." A pau ko laua hoopaa-paa ana no ka uāla o ko laua nei hoi aku la no ia a hōea i kauhale a po ihu hoomaka ua uāla nei e kaa a haule ilalo a hohonu kahi i haule ai a lele

hou a paa i ka mole oia kekahi moolelo i oleloia mai e ka poe e-emakule o kela au.

Ua oleloia ma kela moolelo a'u i lohe ai, ua aki maoli ia no ke anakiu (ka) o ua uāla nei e ka iole a hoomaka mai ua uāla nei e kaa a paa i ka mala a Kapanaiā a malaila kahi i waiho ai a ulu haupuupu, oia ka mea o ulu haupuupu nei ka uāla a kakou e ike nei.

Oia no hoi ka mea i kapala ai kela puu mauka o Makiki o Ualakaa, no ke kaa ana o ua uāla nei. A o kekahi inoa a'u i lohe ai o Iolekaa. O kekahi hoi na Kaauhelemao i kiko ke anakiu o ua uāla nei a haule i ka mala a Kapanaiā, no ke alu alu ia ana e Puuillima.

O kela ae la kekahi moolelo e pili ana no kela uāla i kapala ai kela puu o Ualakaa.